T092 ATĐ 4 (46) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q95-Trí Uẩn-Luận về Học Chi

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 95

LUAÄN VEÀ HOÏC CHI (Phaàn 3)

Theá naøo laø Kieán? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp höõu vi ñeàu laø taùnh Kieán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy, cho neân phaùp höõu vi ñeàu laø taùnh Kieán. Vì ngaên chaën yù aáy ñeå hieån baøy chæ rieâng nhaõn caên vaø tueä quyeát ñoaùn laø Kieán, chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Hoaëc coù nguôøi noùi: Hieän quaùn bieân Nhaãn cuõng laø taùnh Trí. Nhö phaùi Thí Duï, hoï noùi nhö vaäy: Trí voâ laäu vaøo luùc nhaõn baét ñaàu rôi vaøo caûnh cho neân goïi laø Nhaãn, veà sau an truù trong caûnh cho neân goïi laø Trí, nhö nguôøi vöôït chaën ñöôøng xa ñeán nôi baèng phaúng, ban ñaàu nghó raèng döøng laïi, veà sau thì an truù. Ñaïi ñöùc cuõng noùi: Trí baäc Haï goïi laø Nhaãn, trí baäc Thöôïng goïi laø Trí. Vì ngaên chaën yù aáy ñeå hieån baøy Nhaãn voâ laäu laø Kieán chöù khoâng phaûi laø Trí. Coù ngöôøi khaùc laïi noùi: Taän trí-Voâ sinh trí cuõng laø taùnh Kieán. Vì ngaênc haën yù aáy ñeå hieån baøy söï chaám döùt tìm kieám kia, khoâng coøn suy ñoaùn gì nöõa laø Trí chöù khoâng phaûi laø Kieán. Laïi nöõa, trong chöông Trí uaån naøy, caàn phaûi phaân bieät ñaày ñuû veà ba töï taùnh sai bieät cuûa Kieán-Trí vaø Tueä, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø Kieán? Ñaùp: Nhaõn caên-naêm kieán, theá tuïc-Chaùnh kieán, Kieán Hoïc vaø Voâ hoïc. Hoûi: Vì sao nhaõn caên laïi goïi laø Kieán? Ñaùp: Bôûi vì boán söï: 1. Bôûi vì Hieàn Thaùnh noùi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95

2. B ô û i

v ì

t h e á

t u ï c

n o ù i .

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 783

3. Bôûi vì trong kinh noùi. 4. Bôûi vì theá gian hieän thaáy. Bôûi vì Hieàn Thaùnh vaø theá tuïc noùi, nghóa laø caùc baäc Hieàn Thaùnh vaø nhöõng ngöôøi theá tuïc cuøng noùi nhö vaäy: Maét mình troâng thaáy nhöõng ñieàu qua laïi-ñi ñöùng-ngoài naèm … cuûa thaáy, vì sao laïi nhö vaäy? Bôûi vì trong kinh noùi, nghóa laø trong kinh noùi maét troâng thaáy saéc roài, khoâng neân giöõ laáy töôùng vaø giöõ laáy veû ñeïp tuøy

thuoäc. Laïi noùi nhö vaäy: Maét troâng thaáy saéc roài, khoâng neân giöõ laáy töôùng vaø giöõ laáy veû ñeïp tuøy thuoäc. Laïi noùi nhö vaäy: Maét thaáy saéc roài neân quaùn töôûng baát tònh maø tö duy ñuùng nhö lyù. Laïi noùi nhö vaäy: Maét troâng thaáy saéc roài, khoâng neân yeâu thích, xaáu khoâng neân chaùn gheùt. Laïi noùi nhö vaäy: Maét troâng thaáy saéc roài, daáy khôûi yù caän haønh vôùi ba loaïi Hyû-Öu-Xaû. Laïi noùi nhö vaäy: Maét troâng thaáy saéc roài, khoâng neân vui möøng-lo buoàn, chæ neân truù vaøo Chaùnh nieäm-Chaùnh tri maø rôøi boû. Bôûi vì theá gian hieän thaáy, nghóa laø theá gian hieän thaáy maét trong saùng thì ñieàu ñaõ thaáy khoâng coù sai laàm, maét khoâng trong saùng thì ñieàu ñaõ thaáy coù sai laàm. Laïi nöõa, theá gian hieän thaáy coù nhaõn caên thì coù theå troâng thaáy caùc saéc, khoâng coù nhaõn caên thì khoâng theå naøo troâng thaáy saéc. Laïi nöõa, theá gian hieän thaáy maét maø coù nôi höôùng veà thì coù theå troâng thaáy saéc nôi aáy, khoâng coù nôi höôùng veà thì khoâng theå naøo troâng thaáy ñöôïc. Laïi nöõa, theá gian hieän thaáy phaàn nhieàu khoâng theå naøo troâng thaáy caùc saéc bò ngaên caùch, bôûi vì maét coù ngaên caûn. Toân giaû Theá Höõu noùi nhö vaäy: “Vì sao nhaõn caên laïi goïi laø Kieán? Nghóa laø theá gian hieän thaáy ngöôøi coù maét trong saùng thì noùi laø toâi troâng thaáy roõ raøng, ngöôøi coù maét khoâng thaáy trong saùng thì noùi toâi trong thaáy khoâng roõ raøng.” Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Vì sao nhaõn caên laïi goïi laø Kieán? Nghóa laø trong kinh noùi: Do nhaõn caên maø ñaït ñöôïc, do nhaõn thöùc maø hieåu roõ, cho neân goïi laø caùi ñaõ troâng thaáy. Theá tuïc cuõng nhö vaäy. Vì theá cho neân nhaõn caên goïi laø Kieán.” Naêm Kieán , ñoù laø Höõu thaân kieán, Bieân chaáp kieán, Taø kieán, Kieán thuû, Giôùi caám thuû. Hoûi: Taïi sao naêm loaïi naøy laïi goïi laø Kieán? Ñaùp: Bôûi vì boán söï. 1. Bôûi vì caùch nhìn, nghóa laø töï mình quan saùt nhìn nhaän maø thuaän theo giöõ laáy caûnh. Hoûi: Naêm loaïi naøy quan saùt nhìn nhaän ñieân ñaûo kyø quaùi, laøm sao goïi laø Kieán?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 784

Ñaùp: Nhöõng loaïi naøy tuy quan saùt nhìn nhaän ñieân ñaûo kyø quaùi, maø ñeàu laø taùnh Tueä, cho neân goïi laø Kieán; nhö nhaõn caên cuûa con nguôøi, tuy khoâng saùng toû roõ raøng maø coù theå quan saùt nhìn ngoù, cho neân cuõng goïi laø Kieán. 2. Bôûi vì quyeát ñoaùn, nghóa laø coù theå quyeát ñoaùn maø thuaän theo giöõ laáy caûnh. Hoûi: Ñaõ laø moät saùt-na thì laøm sao quyeát ñoaùn? Ñaùp: Bôûi vì taùnh maïnh meõ nhanh nhaïy cho neân thieát laäp teân goïi laø quyeát ñoaùn. 3. Bôûi vì coá chaáp, nghóa laø ñoái vôùi caûnh cuûa mình thì chaáp tröôùc voâ cuøng kieân coá, khoâng phaûi laø löôõi göôm Thaùnh ñaïo thì khoâng theå naøo laøm cho rôøi boû ñöôïc, Phaät vaø ñeä töû duøng löôõi göôm Thaùnh ñaïo, chaët ñöùt raêng nhoïn cuûa Kieán aáy, sau ñoù môùi rôøi boû ñöôïc. Nhö coù loaøi thuù bieån teân goïi Thaát-thuû-ma-la, heã ñaõ ngaäm vaät gì thì giöõ chaët khoâng rôøi boû, phaûi duøng dao saéc chaët ñöùt raêng cuûa noù, sau ñoù môùi rôøi boû; naêm Kieán cuõng nhö vaäy. 4. Bôûi vì ñi saâu vaøo, nghóa laø saéc nhoïn ñi saâu vaøo sôû duyeân nhö caây kim rôi thaúng xuoáng buøn. Laïi nöõa, bôûi vì hai söï cho neân naêm loaïi naøy goïi laø Kieán: 1. Bôûi vì chaêm chuù nhìn theo. 2. Bôûi vì suy xeùt tìm toøi. Laïi nöõa, bôûi

vì ba söï cho neân naêm loaïi naøy goïi laø Kieán: 1. Bôûi vì thaáy töôùng hôïp vôùi nhau. 2. Bôûi vì coù theå thaønh söï vieäc troâng thaáy. 3. Bôûi vì ñoái vôùi duyeân khoâng coù gì ngaên ngaïi. Laïi nöõa, bôûi vì ba söï cho neân naêm loaïi naøy goïi laø Kieán: 1. Bôûi vì yù thích. 2. Bôûi vì chaáp tröôùc. 3. Bôûi vì tìm kieám. Laïi nöõa, bôûi vì ba söï cho neân goïi laø Kieán: 1. Bôûi vì yù thích. 2. Bôûi vì gia haïnh. 3. Bôûi vì khoâng hieåu bieát gì. Bôûi vì yù thích, ñoù laø ñaït ñöôïc Ñònh laø kieán. Bôûi vì gia haïnh, ñoù laø suy nghó tìm toøi laø Kieán. Bôûi vì khoâng hieåu bieát gì, ñoù laø thuaän theo nghe laø Kieán. Laïi nöõa, bôûi vì yù thích, ñoù laø thích laøm hoûng taø kieán; bôûi vì gia haïnh, ñoù laø gia haïnh laøm hoûng laø Kieán; bôûi vì khoâng hieåu bieát gì, ñoù laø

cuøng laøm hoûng laø Kieán. Vì theá cho neân naêm loaïi naøy cuõng goïi laø Kieán. Chaùnh Kieán theá tuïc, ñoù laø thöùc thieän töông öng vôùi Tueä, laø taùnh Kieán cho neân goïi laø Kieán. Kieán Hoïc, ñoù laø Tueä voâ laäu cuûa Hoïc. Kieán Voâ hoïc, ñoù laø Chaùnh kieán Voâ hoïc. Hai loaïi naøy cuõng cuøng laø taùnh Kieán, cho neân goïi laø Kieán. Neân bieát trong naøy, naêm Kieán ñoái vôùi caûnh nhö ñeâm aâm u thaáy saéc, Chaùnh kieán theá tuïc ñoái vôùi caûnh nhö ñeâm quang ñaõng thaáy saéc, Kieán Hoïc ñoái vôùi caûnh nhö ngaøy aâm u thaáy saéc, Kieán Voâ hoïc ñoái vôùi caûnh nhö ngaøy quang ñaõng thaáy saéc. Hoûi: Theá naøo laø Trí? Ñaùp: Naêm thöùc töông öng vôùi Tueä, tröø ra Nhaãn voâ laäu, coøn laïi yù thöùc töông öng vôùi Tueä. Trong naøy, naêm thöùc töông öng vôùi Tueä coù ba loaïi: 1. Thieän. 2. Nhieãm oâ. 3. Voâ phuù voâ kyù. Thieän, ñoù laø chæ rieâng Sanh ñaéc thieän. Nhieãm oâ, ñoù laø chæ rieâng töông öng vôùi tham saân si do tu maø ñoaïn. Voâ phuù voâ kyù, ñoù laø dò thuïc sinh, cuõng coù phaàn ít Oai nghi loä-Coâng xaûo xöù vaø Thoâng quaû taâm caâu sinh. Coøn laïi yù thöùc töông öng vôùi Tueä cuõng coù ba loaïi: 1. Thieän. 2. Nhieãm oâ. 3. Voâ phuù voâ kyù. Thieän coù hai loaïi: 1. Höõu laäu. 2. Voâ laäu. Thieän höõu laäu coù ba loaïi: 1. Gia haïnh ñaéc. 2. Ly nhieãm ñaéc. 3. Sinh ñaéc. Gia haïnh ñaéc, ñoù laø do Vaên maø thaønh Tueä, do Tö maø thaønh Tueä, do Tu maø thaønh Tueä; do Vaên maø thaønh Tueä, ñoù laø ñoái vôùi vaên nghóa quyeát ñònh choïn löïa ñuùng nhö lyù; do Tö maø thaønh Tueä, ñoù laø quaùn baát tònh-Trì töùc nieäm vaø Nieäm truù... do Tu maø thaønh Tueä, ñoù laø Noaõn-Ñaûnh- Nhaãn-Theá ñeä nhaát phaùp, Hieän quaùn bieân-Theá tuïc trí, Voâ löôïng-Giaûi thoaùt-Thaéng xöù-Bieân xöù... Ly nhieãm ñaéc, ñoù laø Tónh löï-Voâ löôïng-Voâ-

saéc-Giaûi thoaùt-Thaéng xöù-Bieân xöù... Sinh saéc, ñoù laø sinh ôû ñòa aáy do phaùp voán nhö vaäy maø ñaït ñöôïc thieän. Voâ laäu coù hai loaïi: 1. Hoïc. 2. Voâ hoïc. Hoïc, ñoù laø taùm trí veà Hoïc. Voâ hoïc, ñoù laø Taän trí-Voâ sinh trí, trí Chaùnh kieán Voâ hoïc. Nhieãm oâ, ñoù laø phieàn naõo-tuøy phieàn naõo töông öng do Kieán-tu maø ñoaïn. Voâ phuù voâ kyù, ñoù laø dò thuïc sinh-oai nghi loä-coâng xaûo xöù-thoâng quaû taâm caâu sinh. Hoûi: Theá naøo laø Tueä? Ñaùp: Saùu thöùc töông öng vôùi Tueä. Tueä naøy coù ba loaïi: 1. Thieän. 2. Nhieãm oâ. 3. Voâ phuù voâ kyù. Roäng ra

nhö tröôùc noùi. Coù ñieåm sai bieät, taùm Nhaãn voâ laäu cuõng laø Tueä thaâu nhieáp, bôûi vì bao goàm Traïch phaùp, cho neân taát caû taâm caâu sinh ñeàu coù theå coù Tueä. Ñaõ noùi veà ba loaïi töï taùnh cuûa Kieán-Trí vaø Tueä, laïi caàn phaûi phaân bieät veà töôùng xen taïp vaø khoâng xen taïp cuûa ba loaïi naøy. Hoûi: Caùc kieán ñeàu laø Trí chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì töï taùnh cuûa Kieán vaø Trí cuøng coù roäng-heïp. 1. Coù Kieán maø khoâng phaûi laø Trí, ñoù laø nhaõn caên vaø Nhaãn voâ laäu. Hoûi: Vì sao nhaõn caên khoâng goïi laø Trí? Ñaùp: Bôûi vì nhaõn caên laø saéc, Trí khoâng phaûi laø saéc. Laïi nöõa, nhaõn caên khoâng töông öng, khoâng coù sôû y, khoâng coù sôû duyeân, khoâng coù haønh töôùng, khoâng coù caûnh giaùc, Trí thì khoâng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao Nhaãn voâ laäu khoâng phaûi laø Trí? Ñaùp: Bôûi vì Nhaãn voâ laäu ñoái vôùi Ñeá ñaõ quaùn, tuy Nhaãn maø chöa quyeát ñònh, tuy quaùn maø chöa xem xeùt, tuy tìm kieám maø chöa ñeán cuoái cuøng, tuy quaùn saùt maø chöa bieát roõ raøng, tuy hieän quaùn maø chöa xem xeùt laïi, chæ thöïc hieän coâng duïng gia haïnh khoâng ngöøng, cho neân khoâng goïi laø Trí. Laïi nöõa, nghóa veà quyeát ñònh laø nghóa cuûa Trí, Nhaãn vaø Nghi ñaõ ñoaïn coù theå cuøng sinh khôûi, ñoái vôùi caûnh ñaõ thaáy chöa quyeát ñònh ñeán

möùc cao nhaát, cho neân khoâng goïi laø Trí. Toân giaû Theá Höõu noùi nhö vaäy: “Nhaãn ñoái vôùi Thaùnh ñeá tuy ñích thöïc coù theå Nhaãn, maø chöa bieát kyõ caøng, cho neân khoâng goïi laø Trí.” Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Nhìn nhaän söï vieäc ñeán cuoái cuøng môùi thieát laäp teân goïi cuûa Trí, khoâng phaûi laø luùc baét ñaàu Nhaãn thì nhìn nhaän söï vieäc ñeán cuoái cuøng, cho neân Nhaãn voâ laäu tuy khoâng goïi laø Trí maø thaät söï laø Trí.” Vuï Toân giaû noùi: “Quaùn xeùt laïi goïi laø Trí, töø voâ thæ ñeán nay ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, chöa coù moät nieäm Thaùnh tueä naøo ñaõ töøng quaùn xeùt, Nhaãn phaùt khôûi baét ñaàu quaùn xeùt, cho neân chöa goïi laø Trí. Naêm thöùc cuøng Tueä tuy ñoái vôùi sôû duyeân khoâng coù naêng löïc quaùn xeùt laïi, maø caûnh nhö saéc… töø voâ thæ ñeán nay, ñaõ khôûi leân voâ löôïng tueä quaùn höõu laäu. Döïa vaøo chuûng loaïi maø noùi thì ñaõ goïi laø quaùn xeùt laïi, cho neân cuõng goïi laø Trí. Trí höõu laäu khaùc khoâng duyeân laïi, döïa theo ñaây neân bieát, khoâng caàn phaûi chaát vaán laøm gì.” 2. Coù trí maø khoâng phaûi laø Kieán, ñoù laø naêm thöùc thaân töông öng vôùi tueä-Taän trí-Voâ sinh trí, tröø ra naêm Kieán vaø Chaùnh kieán theá tuïc, coøn laïi yù thöùc töông öng vôùi tueä höõu laäu. Hoûi: Vì sao naêm thöùc thaân töông öng vôùi tueä maø khoâng phaûi laø Kieán? Ñaùp: Haønh töôùng maïnh meõ nhanh nhaïy ñi saâu vaøo sôû duyeân thì goïi laø Kieán; naêm thöùc thaân töông öng vôùi tueä thì haønh töôùng khoâng maïnh meõ nhanh nhaïy, khoâng coù naêng löïc ñi saâu vaøo sôû duyeân, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi nöõa, Kieán coù naêng löïc phaân bieät, maø tueä aáy khoâng coù naêng löïc phaân bieät; Kieán coù naêng löïc duyeân vôùi töï töôùng-coïng töôùng, aøm tueä aáy chæ coù naêng löïc duyeân vôùi töï töôùng; Kieán coù naêng löïc duyeân vôùi ba ñôøi vaø voâ vi, maø tueä aáy chæ coù naêng löïc duyeân vôùi hieän taïi; Kieán coù naêng löïc thöôøng xuyeân giöõ laáy caûnh, maø tueä aáy chæ coù naêng löïc giöõ

laáy caûnh trong moät saùt-na; Kieán caân nhaéc quaùn saùt ñoái vôùi sôû duyeân, tueä aáy thì khoâng nhö vaäy. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân naêm thöùc thaân töông öng vôùi tueä khoâng goïi laø Kieán. Hoûi: Taän trí-Voâ sinh trí taïi sao khoâng phaûi laø Kieán? Ñaùp: Bôûi vì haønh töôùng cuûa hai trí naøy khoâng maïnh meõ nhanh nhaïy, khoâng ñi saâu vaøo sôû duyeân. Laïi nöõa, Kieán thöïc hieän coâng duïng gia haïnh khoâng ngöøng; hai trí naøy thì khoâng nhö vaäy, nhö chim ñaäu yeân moät choã, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi nöõa, tìm kieám quaùn saùt thì goïi laø Kieán, hai trí naøy khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Vì vaäy, Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Taän trí-Voâ sinh trí ñaõ laøm

xong nhöõng vieäc caàn laøm, laïi khoâng coù söï vieäc gì hôn haún maø coù theå tìm kieám, cho neân khoâng goïi laø Kieán.” Coù nguôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc tueä voâ laäu, toång quaùt coù hai loaïi: 1. Coù theå ñoái trò vôùi aùc kieán. 2. Coù theå ñoái trò vôùi khoâng hieåu bieát gì. Coù theå ñoái trò vôùi aùc kieán thì goïi laø Kieán, Taän trí-Voâ sinh trí chæ coù theå ñoái trò vôùi khoâng hieåu bieát gì, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi coù nguôøi noùi: Caùc tueä voâ laäu, toång quaùt coù ba loaïi: 1. Chæ coù theå ñoái trò vôùi aùc Kieán. 2. Chæ coù theå ñoái trò vôùi khoâng hieåu bieát gì. 3. Coù theå ñoái trò vôùi aùc kieán vaø khoâng hieåu bieát gì. Chæ coù theå ñoái trò vôùi aùc kieán, laø Kieán chöù khoâng phaûi laø Trí, ñoù laø Nhaãn voâ laäu hieän quaùn bieân. Chæ coù theå ñoái trò vôùi khoâng hieåu bieát gì, laø Trí chöù khoâng phaûi laø Kieán, ñoù laø Taän trí-Voâ sinh trí. Coù theå ñoái trò caû hai loaïi, laø Trí maø cuõng laø Kieán, ñoù laø nhöõng tueä voâ laäu khaùc. Toân giaû Theá Höõu noùi nhö vaäy: “Suy ñoaùn goïi laø Kieán, Taän trí-Voâ sinh trí thì vieäc laøm ñaõ ñeán nôi cuoái cuøng, khoâng coøn suy ñoaùn gì nöõa, cho neân khoâng goïi laø Kieán.” Laïi noùi nhö vaäy: “Tìm kieám goïi laø Kieán, Taän trí-Voâ sinh trí ñaõ laøm xong nhöõng vieäc caàn laøm, khoâng coøn tìm kieám gì nöõa, cho neân khoâng goïi laø Kieán.” Laïi noùi nhö vaäy: “Neáu Taän trí-Voâ sinh trí laø taùnh Kieán, thì caùc A-la-haùn chæ thuaän theo thaønh töïu chín chi Voâ hoïc, tröø ra chi Chaùnh trí. Nhöng maø Ñöùc Theá Toân noùi: Caùc A-la-haùn thaønh töïu möôøi chi Voâ hoïc. Vì vaäy Taän trí-Voâ sinh trí khoâng phaûi laø Kieán.” Hoûi: Nhö Chaùnh kieán theá tuïc-Kieán hoïc-Kieán Voâ hoïc, tuy cuõng laø Trí maø goïi laø Kieán; neáu Taän trí-Voâ sinh trí, tuy cuõng laø Kieán maø goïi laø Trí, thì ñieàu naøy coù gì sai? Ñaùp: Nhö luùc baét ñaàu tu taäp gia haïnh veà quaùn, Chaùnh kieán theá tuïc tuy coù ñuû taùnh cuûa Trí-Kieán, maø thieát laäp chi Chaùnh kieán chöù khoâng phaûi laø chi Chaùnh trí; ñaõ tieán vaøo phaàn vò Hoïc thì taùm trí cuûa caùc Hoïc, tuy coù ñuû taùnh cuûa Trí-Kieán, aøm thieát laäp chi Chaùnh kieán chöù khoâng phaûi laø chi Chaùnh trí; ñaõ ñeán phaàn vò Voâ hoïc thì Chaùnh kieán Voâ hoïc, tuy coù ñuû taùnh cuûa Trí vaø Kieán, maø thieát laäp chi Chaùnh kieán chöù khoâng phaûi laø chi Chaùnh trí. Neáu Taän trí-Voâ sinh trí cuõng coù ñuû taùnh Trí-Kieán, cuõng caàn phaûi thieát laäp chi Chaùnh kieán chöù khoâng phaûi laø chi chaùnh trí, vaäy thì caùc A-la-haùn chæ thuaän theo thaønh töïu chín chi Voâ hoïc. Nhö vaäy thì traùi vôùi lôøi Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi: Caùc A-la-haùn thaønh töïu möôøi chi

Voâ hoïc. Ñaïi ñöùc noùi raèng: Taän trí-Voâ sinh trí chaéc chaén laø taùnh Kieán, bôûi vì taùnh quyeát ñoaùn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì A-la-haùn thuaän theo chæ thaønh töïu chín chi Voâ hoïc? Ñaùp: Hai chi chæ coù ôû ñòa Voâ hoïc, ñoù laø Chaùnh giaûi thoaùt vaø Chaùnh trí; taùm chi cuøng coù ôû ñòa Hoïc vaø Voâ hoïc, ñoù laø taùm chi coøn laïi. Taän trí vaø Voâ sinh trí tuy cuõng laø Kieán, maø nhöõng vieäc caàn laøm ñaõ ñaït ñöôïc keát quaû cuoái cuøng, khaùc vôùi phaàn vò hoïc tröôùc kia, cho neân taùch bieät maø thieát laäp chi, khoâng caàn phaûi chaát vaán laøm gì. Lôøi bình: Neân noùi nhö vaäy: Taän trí vaø Voâ sinh trí laø Trí chöù khoâng phaûi laø Kieán, bôûi vì ñaõ laøm xong nhöõng vieäc caàn laøm, ñoái vôùi boán Thaønh ñeá khoâng coøn suy xeùt tìm toøi gì nöõa, gia haïnh ñaõ ngöøng. Tröø ra naêm Kieán vaø Chaùnh kieán theá tuïc, coøn laïi tueä höõu laäu töông öng vôùi yù thöùc, ôû ñaây coù hai loaïi: 1. Nhieãm oâ. 2. Voâ phuù voâ kyù. Nhieãm oâ, ñoù laø Tham-Saân-Maïng-Nghi, vaø tueä töông öng vôùi Voâ minh baát coäng. Voâ phuù voâ kyù, ñoù laø tueä caâu sinh cuûa dò thuïc sinh-oai nghi loä-coâng xaûo xöù-thoâng quaû taâm. Hoûi: Vì sao tueä töông öng vôùi Tham… thuoäc yù ñòa maø khoâng phaûi laø Kieán? Ñaùp: Bôûi vì haønh töôùng cuûa tueä aáy khoâng maïnh meõ nhanh nhaïy, khoâng coù naêng löïc ñi saâu vaøo caûnh sôû duyeân. Laïi nöõa, bôûi vì hai phieàn naõo aáy laøm cho khuaát môø vaø giaûm suùt; hai phieàn naõo, ñoù laø Tham-Saân- Maïn-Nghi tuøy theo moät loaïi, vaø voâ minh töông öng vôùi noù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tueä töông öng vôùi Voâ minh baát coïng phaûi laø Kieán, bôûi vì chæ khôûi leân töông öng vôùi moät phieàn naõo? Ñaùp: Voâ minh aáy coù hai loaïi: 1. Voâ minh baát coïng do Kieán maø ñoaïn, che laáp ngaên ngaïi raát naëng vöôït quaù hai phieàn naõo. 2. Voâ minh baát coïng do tu maø ñoaïn, töông öng vôùi töï löïc maø khôûi leân caáu nhieãm buoäc chaët. Bôûi vì noù ñoäc laäp, cho neân coù theå che laáp laøm haïi ñeán tueä nhö Tham-Saân…, tueä töông öng vôùi noù nhö töông öng vôùi Tham…, cuõng khoâng goïi laø Kieán. Hoûi: Vì sao teäu voâ phuù voâ kyù khoâng phaûi laø Kieán? Ñaùp: Bôûi vì haønh töôùng cuûa tueä aáy khoâng maïnh meõ nhanh nhaïy,

khoâng coù naêng löïc ñi saâu vaøo caûnh sôû duyeân. Laïi nöõa, theá löïc cuûa tueä aáy raát yeáu keùm, cho neân khoâng goïi laø Kieán; caàn phaûi coù theá löïc vöõng beàn maïnh meõ ñoái vôùi caûnh thì goïi laø Kieán. Hoûi: Theá löïc yeáu keùm cuûa caùc tueä dò thuïc sinh-oai nghi loä ñoái vôùi lyù thì coù theå nhö vaäy, tueä cuûa coâng xaûo xöù vaø tueä töông öng vôùi Thoâng quaû taâm coù theá löïc vöõng maïnh, leõ naøo khoâng phaûi laø Kieán hay sao? Ñaùp: Tueä cuûa coâng xaûo xöù tuy coù theá löïc vöõng maïnh nhaát, nhö trôøi Tyø-thaáp-phöôïc-yeát-ma…, söï taïo taùc cuûa hoï nhö Nguyeän trí sinh ra, maø vì taø maïng laøm cho che laáp vaø toån haïi, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Nghóa laø vieäc laøm tinh xaûo ñeàu caàn phaûi laáy maïng soáng laøm nhaân maø phaùt khôûi, tuy taâm-taâm sôû phaùp cuûa coâng xaûo xöù vaøo luùc hieän roõ ôû tröôùc maét laø khoâng nhieãm oâ, maø vì söùc maïnh cuûa taø maïng ñaõ daãn daét sinh ra, cho neân noùi hoï do taø maïng che laáp laøm

cho toån haïi, töùc laø nghóa vì tham maø bò che laáp vaø toån haïi. Giaû söû khoâng bò tham laøm che laáp vaø toån haïi, thì theá löïc noâng caïn-haønh töôùng keùm coûi, ñoái vôùi caûnh sôû duyeân khoâng coù naêng löïc ñi saâu vaøo, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi nöõa, tueä cuûa coâng xaûo xöù nhö Nghi maø chuyeån, ñoái vôùi caûnh sôû duyeân khoâng theå naøo quyeát ñònh ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tuy ngöôøi raát kheùo leùo laøm coâng vieäc tinh xaûo, maø neáu bò ngöôøi khaùc chæ trích cheâ bai thì seõ do döï; caùc tueä Thoâng quaû ñoái vôùi caûnh sôû duyeân cuõng khoâng maïnh meõ nhanh nhaïy, khoâng coù naêng löïc ñi saâu vaøo caûnh sôû duyeân, chæ do theá löïc cuûa Ñònh tröôùc kia ñaõ daãn daét tuøy yù vaän duïng maø chuyeån, ñoái vôùi caûnh sôû duyeân khoâng suy xeùt tìm toøi, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi nöõa, caùc tueä Thoâng quaû ñoù tröôùc ñaây luyeän taäp thuaàn thuïc, nhöõng söï bieán hoùa laøm nhaân daãn daét sinh ra, nhö luyeän taäp tinh xaûo, cho neân khoâng goïi laø Kieán. Laïi nöõa, boán tueä voâ kyù nhö dò thuïc sinh… ñeàu laø theá löïc yeáu keùm, nhö khoâng thaønh töïu thieän-khoâng thaønh töïu nhieãm oâ, cho neân khoâng trôû thaønh Kieán. 3. Coù kieán cuõng laø Trí, ñoù laø naêm Kieán-Chaùnh kieán theá tuïc, tröø ra Nhaãn voâ laäu vaø Taän trí-Voâ sinh trí, coøn laïi tueä voâ laäu töùc laø trí veà Hoïc, vaø Chaùnh kieán Voâ hoïc. Tueä voâ laäu naøy vaø naêm Kieán-Chaùnh kieán theá tuïc tröôùc ñaây, ñeàu coù ñuû töôùng cuûa hai loaïi Kieán-Trí, cho neân caâu thöù ba thaâu nhieáp. 4. Coù loaïi khoâng phaûi laø Kieán cuõng khoâng phaûi laø Trí, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh, neáu phaùp laø do ba caâu tröôùc maø bieåu hieän thì ñeàu goïi laø töôùng, tröø ra töôùng naøy thì phaùp coøn

laïi laøm caâu thöù tö, laø phaùp do caâu thöù tö maø bieåu hieän. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Nghóa laø trong Saéc uaån tröø ra Nhaõn coøn laïi Saéc, ôû trong Haønh uaån tröø ra Tueä coøn laïi Haønh, vaø ba Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi laøm thaønh caâu thöù tö. Hoûi: Caùc Kieán ñeàu laø Tueä chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì töï taùnh cuûa Kieán vaø Tueä cuøng coù roäng heïp. 1. Coù Kieán maø khoâng phaûi laø Tueä, ñoù laø nhaõn caên coù naêng löïc quan saùt nhìn thaáy, bôûi vì töï taùnh laø Saéc. 2. Coù Tueä maø khoâng phaûi laø Kieán, ñoù laø Tueä töông öng vôùi naêm thöùc thaân, Taän trí-Voâ sinh trí, tröø ra naêm Kieán vaø Chaùnh kieán theá tuïc, coøn laïi Tueä höõu laäu töông öng vôùi yù thöùc, bôûi vì taùnh thuoäc Traïch phaùp, bôûi vì khoâng phaûi laø suy ñoaùn, noùi roäng ra nhö tröôùc. 3. Coù Kieán cuõng laø Tueä, ñoù laø tröø ra Taän trí-Voâ sinh trí, coøn laïi Tueä voâ laäu vaø naêm Kieán-Chaùnh kieán theá tuïc, töùc laø Nhaãn voâ laäu-taùm trí veà Hoïc vaø Chaùnh kieán Voâ hoïc…, bôûi vì coù naêng löïc suy ñoaùn, bôûi vì taùnh thuoäc Traïch phaùp, coù ñuû hai loaïi töôùng. 4. Coù loaïi khoâng phaûi laø Kieán cuõng khoâng phaûi laø Tueä, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh, noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Caùc Trí ñeàu laø Tueä chaêng? Ñaùp: Caùc Trí ñeàu laø Tueä, bôûi vì coù naêng löïc xeùt quyeát ñoaùn ñeàu laø Traïch phaùp. coù Tueä maø khoâng phaûi laø Trí, ñoù laø Nhaãn voâ laäu baét ñaàu quaùn veà caûnh cuûa Ñeá maø chöa xem xeùt quyeát ñoaùn. Kieán thaâu nhieáp Trí

hay laø Trí thaâu nhieáp Kieán? Cho ñeán noùi roäng ra. Trong naøy coù hai loaïi boán caâu, moät loaïi hai caâu, döïa theo tröôùc ñaõ hoûi nhaát ñònh phaûi bieát veà töôùng cuûa noù. Caùc Kieán thaønh töïu thì ñoù laø Trí chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Trong naøy, ba loaïi Kieán-Trí vaø Tueä, neáu thaønh töïu moät loaïi thì chaéc chaén coù hai loaïi coøn laïi, vì vaäy cho neân ñeàu ñöa ra caâu traû lôøi nhö vaäy. Hoûi: Ai thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä? Ñaùp: Taát caû höõu tình. Ñaây töùc laø noùi toång quaùt. Nhöng maø coù nhieàu ít, nghóa laø nguôøi ñoaïn caên thieän, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù thuoäc coõi Duïc. Nguôøi khoâng ñoaïn caên thieän maø chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Saéc, thaønh töïu Kieán- Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do

tu maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän thuoäc coõi Duïc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù thuoäc coõi Duïc. Ngöôøi ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Saéc maø chöa lìa nhieãm coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn thuoäc ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc. Ngöôøi ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Ngöôøi ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Saéc- Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí- Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Ngöôøi ñaõ lìa nhieãm ôû coõi Saéc maø sinh ôû coõi Duïc, thaønh töïu Kieán- Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Ngöôøi ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc maø sinh ôû coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí- Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc; neáu sinh ôû coõi Voâ-saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö

sinh ôû coõi Duïc; neáu sinh ôû coõi Voâ-saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, vaø khoâng thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc. Neáu taâm dò thuïc sinh hieän roõ ôû tröôùc maét, thì thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Voâ-saéc; neáu taâm dò thuïc sinh khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, thì cuõng khoâng thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Voâ-saéc; thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Dò sinh laø nhö vaäy. Neáu laø Thaùnh giaû, phaàn vò Tuøy tín-Tuøy phaùp haønh, Khoå trí chöa haún ñaõ sinh, chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán

maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc, thì thaønh töïu Kieán-Trí- Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, nguôøi chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc; ngöôøi ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán- Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí- Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu aøm ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Tueä voâ laäu. Khoå trí ñaõ sinh maø Taäp trí chöa haún ñaõ sinh, ngöôøi chöa lìa nhieãm coõi Duïc thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Taäp-Dieät-Ñaïo maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Taäp-Dieät-Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc. Ngöôøi chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc; ngöôøi ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Taäp-Dieät-Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán- Trí-Tueä voâ laäu. Taäp trí ñaõ sinh maø Dieät trí chöa haún ñaõ sinh, ngöôøi chöa lìa nhieãm coõi Duïc thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Dieät-Ñaïo maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu.

Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Dieät-Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc; ngöôøi chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc; nguôøi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 794

ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Dieät trí ñaõ sinh maø Ñaïo trí chöa haún ñaõ sinh, ngöôøi chöa lìa nhieãm coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa ba coõi, Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc; ngöôøi chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc; nguôøi ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Tín Thaéng giaûi-Kieán chí chöa lìa nhieãm coõi Duïc, thì thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa ba coõi, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc, nguôøi chöa ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Ngay phaàn vò aáy ñaõ ñaït ñöôïc taâm thieän cuûa coõi Voâ-saéc, ngöôøi chöa lìa nhieãm coõi Saéc, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán- Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc- Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. Ngay phaàn vò aáy ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Trí-Tueä nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc,

thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu sinh ôû coõi Saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc, thaønh töïu nhöõng loaïi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 795

khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc; neáu sinh ôû coõi Voâ-saéc thì khoâng thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Duïc-Saéc, vaø khoâng thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc. Neáu taâm dò thuïc sinh hieän roõ ôû tröôùc maét, thì thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Voâ-saéc; neáu taâm dò thuïc sinh khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, thì cuõng khoâng thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu nhöõng loaïi khaùc noùi nhö sinh ôû coõi Duïc. A-la-haùn, neáu sinh ôû coõi Duïc thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa ba coõi, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu sinh ôû coõi Saéc thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Saéc-Voâ-saéc, thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc-Saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu sinh ôû coõi Voâ-saéc, taâm dò thuïc sinh khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, thì thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä thieän cuûa coõi Voâ-saéc, thaønh töïu Kieán-Trí-Tueä voâ laäu; neáu taâm dò thuïc sinh hieän roõ ôû tröôùc maét, thì cuõng thaønh töïu Trí-Tueä voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Voâ-saéc. Hoûi: Caùc Kieán ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép thì ñoù laø Trí chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû Trí ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép thì ñoù laø Kieán chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Caùc kieán ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép thì ñoù laø Tueä chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû Tueä ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép thì ñoù laø Trí chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phaàn vò ñoaïn-bieát khaép cuûa ba loaïi Kieán-Trí vaø Tueä ñeàu gioáng nhö nhau. Hoûi: Ai ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép ñoái vôùi Kieán-Trí-Tueä? Ñaùp: Caùc A-la-haùn, ñaây laø noùi ñeán phaàn vò ñoaïn-bieát khaép ôû möùc ñoä cuoái cuøng (cöùu caùnh), Höõu hoïc vaø dò sinh nhieàu-ít khoâng nhaát ñònh. Nghóa laø A-la-haùn ñoái vôùi Kieán-Trí-Tueä cuûa ba coõi, ñeàu ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép. Nhöõng ngöôøi Baát hoaøn, neáu ñaõ lìa nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, thì Kieán-Trí-Tueä do kieán ñoaïn cuûa ba coõi, vaø Kieán-Trí-Tueä do tu maø ñoaïn cuûa taùm ñòa, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép; cho ñeán neáu chöa lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát, thì Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi, vaø Kieán-Trí-Tueä do tu maø ñoaïn cuûa coõi Duïc, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép. Nhöõng ngöôøi Nhaát-lai-Döï löu, thì ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép ñoái vôùi Kieán-Trí-Tueä do kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi. Tuøy tín-Tuøy phaùp haønh, neáu Dieät trí ñaõ sinh maø Ñaïo trí chöa haún ñaõ sinh, thì Kieán-Trí-Tueä do kieán Khoå-Taäp-Dieät maø ñoaïn cuûa ba coõi, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép; neáu Taäp trí ñaõ sinh maø Dieät trí chöa haún ñaõ sinh, thì Kieán-Trí-Tueä do Kieán khoå-Taäp maø ñoaïn cuûa ba coõi, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép; neáu khoå trí ñaõ sinh maø Taäp trí chöa haún ñaõ

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 796

sinh, thì Kieán-Trí-Tueä do kieán Khoå maø ñoaïn cuûa ba coõi, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép. Thaùnh giaû laø nhö vaäy. Neáu laø caùc dò sinh ñaõ lìa nhieãm cuûa Voâ sôû

höõu xöù, thì Kieán-Trí- Tueä do kieán vaø tu maø ñoaïn cuûa taùm ñòa, ñaõ ñoaõn-ñaõ bieát khaép; cho ñeán ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát, Kieán-Trí- Tueä do kieán vaø tu maø ñoaïn cuûa moät ñòa, ñaõ ñoaïn-ñaõ bieát khaép. Ñoù goïi laø ba moân Kieán-Trí-Tueä nhaát ñònh thaâu nhieáp thaønh töïu Ñoaïn thuoäc naêm moân phaân bieät. Caùc Chaùnh kieán laø Traïch phaùp Giaùc chi chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Phaàn luaän tröôùc laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa phaàn luaän naøy, nghóa laø phaàn tröôùc noùi nhö vaäy: “Theá naøo laø Kieán? Theá naøo laø Trí? Theá naøo laø Tueä?” tuy noùi ra nhö vaäy maø chöa phaân bieät veà Chaùnh kieán-Chaùnh trí, vaø Traïch phaùp Giaùc chi cuøng coù roäng heïp, nay muoán phaân bieät ñieàu aáy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Nhöng ôû trong luaän A Tyø Ñaït Ma Phaùt Trí naøy coù töôùng quyeát ñònh. Neáu sau Giaùc chi phaân bieät veà Ñaïo chi, thì ñaïo chi laø voâ laäu, bôûi vì baûy Giaùc chi chæ rieâng voâ laäu. Neáu tröôùc Giaùc chi phaân bieät veà Ñaïo chi, thì Ñaïo chi goàm chung höõu laäu vaø voâ laäu. Bôûi vì trong naøy tröôùc Giaùc chi phaân bieät veà Ñaïo chi, cho neân bieát Ñaïo chi goàm nhöõng höõu laäu vaø voâ laäu. Ñoù goïi laø Tyø Baø Sa toùm löôïc ôû nôi naøy. Nhöõng ngöôøi coù trí neân tuøy theo maø phaân bieät. Hoûi: Caùc Chaùnh kieán vaø Traïch phaùp Giaùc chi chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì Chaùnh kieán vaø Traïch phaùp Giaùc chi ñeàu coù roäng heïp. 1. Coù luùc Chaùnh kieán khoâng phaûi laø Traïch phaùp Giaùc chi, ñoù laø Chaùnh kieán theá tuïc duøng Giaùc chi hoã trôï, maø Giaùc nhoä nhö thaät chæ laø voâ laäu. 2. Coù luùc Traïch phaùp Giaùc chi khoâng phaûi laø Chaùnh kieán, ñoù laø Taän trí-Voâ sinh trí voán khoâng phaûi laø taùnh Kieán. 3. Coù luùc chaùnh kieán cuõng laø Traïch phaùp Giaùc chi, ñoù laø tröø ra Taän trí-Voâ sinh trí, coøn laïi Tueä voâ laäu, töùc laø taùm Nhaãn thuoäc hieän quaùn bieân, vaø taùm Trí veà Hoïc-Chaùnh kieán voâ hoïc, bôûi vì ba loaïi nhö vaäy coù ñuû hai töôùng. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø Chaùnh kieán cuõng khoâng phaûi laø Traïch phaùp Giaùc chi, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh, nhöõng tröôùc ñaõ noùi roäng. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø trong Haønh uaån

tröø ra Tueä thieän töông öng vôùi yù thöùc, coøn laïi caùc Haønh uaån toaøn uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi laøm thaønh caâu thöù tö. Hoûi: Caùc Chaùnh trí laø Traïch phaùp Giaùc chi chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì Chaùnh trí vaø Traïch phaùp Giaùc chi cuøng coù roäng heïp. 1. Coù luùc Chaùnh trí khoâng phaûi laø Traïch phaùp. 2. Giaùc chi khoâng phaûi laø Chaùnh trí, ñoù laø Nhaãn voâ laäu, bôûi vì Nhaãn aáy khoâng coù töôùng cuûa Trí. 3. Coù luùc Chaùnh trí cuõng laø Traïch phaùp Giaùc chi, ñoù laø tröø ra Nhaãn voâ laäu, coøn laïi Tueä voâ laäu, töùc laø taùm Trí veà Hoïc vaø Taän trí-Voâ sinh trí- Chaùnh kieán voâ hoïc, bôûi vì coù ñuû hai töôùng. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø Chaùnh trí cuõng khoâng phaûi laø Traïch phaùp Giaùc chi, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh, nhö tröôùc ñaõ noùi roäng. Ñieàu naøy laïi theá naøo? Ñoù laø trong Haønh uaån tröø ra Tueä thieän töông öng vôùi saùu thöùc, coøn laïi

caùc Haønh uaån vaø boán Uaån toaøn phaàn cuøng vôùi phaùp voâ vi laøm thaønh caâu thöù tö. Hoûi: Taïi sao trong naøy chæ noùi Chaùnh kieán-Chaùnh trí vaø Traïch phaùp Giaùc chi cuøng coù roäng heïp, maø khoâng noùi nhöõng Ñaïo chi khaùc vaø Giaùc chi khaùc cuøng coù roäng heïp? Ñaùp: Bôûi vì laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, trong naøy cuõng neân noùi caùc phaùp laø Chaùnh caàn cuõng laø Tinh tieán Giaùc chi chaêng? Traû lôøi: Caùc phaùp laø Tinh tieán Giaùc chi cuõng laø Chaùnh caàn. Coù phaùp laø Chaùnh caàn maø khoâng phaûi laø Tinh tieán Giaùc chi, ñoù laø Chaùnh tinh tieán theá tuïc. Cho ñeán caùc phaùp laø Chaùnh ñònh cuõng laø Ñònh Giaùc chi chaêng? Traû lôøi: Caùc phaùp laø Ñònh Giaùc chi cuõng laø Chaùnh ñònh. Doù phaùp laø Chaùnh ñònh maø laø phaûi laø Ñònh Giaùc chi, ñoù laø Chaùnh ñònh theá tuïc. Neân noùi nhö vaäy maø khoâng noùi, thì phaûi bieát laø trong naøy coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, trong naøy ñaõ noùi laø hieån baøy veà tröôùc- hieån baøy veà sau maø löôïc qua phaàn giöõa, cho neân noùi nhö vaäy. Tröôùc laø Chaùnh kieán, sau laø Chaùnh trí. Nhö hieån baøy veà tröôùc vaø sau, baét ñaàu tieán vaøo-ñaõ vöôït qua, phöông tieän cöùu-caùnh, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu phaùp ñoái laäp vôùi nhau ñaày ñuû boán caâu thì trong naøy noùi ñeán phaùp aáy, neáu phaùp ñoái laäp vôùi nhau chæ coù thuaän theo caâu sau thì trong naøy khoâng noùi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 95 798

Laïi nöõa, trong Trí uaån naøy neáu phaùp laø töï taùnh cuûa Kieán-Trí-Tueä, thì phaân bieät phaùp aáy laø chuûng loaïi cuûa Trí; bôûi vì Tính tieân Nieäm-Ñònh khoâng phaûi laø chuûng loaïi cuûa Trí, cho neân trong naøy khoâng noùi ñeán. Baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi, moãi moät loaïi vaøo luùc hieän roõ ôû tröôùc maét thì coù maáy Giaùc chi-maáy Ñaïo chi hieän roõ ôû tröôùc maét? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp taâm sôû theo thöù töï maø sinh khôûi, chöù khoâng phaûi laø sinh khôûi cuøng moät luùc. Nhö phaùi Thí Duï ñaõ noùi. Ñaïi ñöùc cuõng noùi: “Caùc phaùp taâm sôû theo thöù töï maø sinh khôûi, khoâng phaûi laø sinh khôûi cuøng moät luùc. Nhö nhieàu ngöôøi buoân ñi qua moät con ñöôøng heïp, caàn phaûi töøng ngöôøi moät ñi qua chöù khoâng phaûi laø hai-khoâng phaûi laø nhieàu ngöôøi ñi qua cuøng moät luùc. Caùc phaùp taâm sôû cuõng laïi nhö vaäy, moãi moät phaùp khaùc nhau do töôùng sinh maø sinh ra, chaéc chaén khoâng coù nghóa cuøng moät luùc hoøa hôïp maø sinh.” Hoûi: Hoï döïa vaøo Löôïng naøo maø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Döïa vaøo Chí giaùo löôïng. Nghóa laø trong kinh noùi: “Neáu vaøo luùc baáy giôø taâm chìm xuoáng sôï raèng chìm xuoáng, tu ba Giaùc chi goïi laø tu khoâng ñuùng luùc, ñoù laø Khinh an- Ñònh vaø Xaû; tu ba Giaùc chi goïi laø tu ñuùng luùc, ñoù laø Traïch phaùp-Tinh tieán vaø Hyû. Neáu vaøo luùc baáy giôø taâm khuaáy ñoäng sôï raèng khuaáy ñoäng, tu ba Giaùc chi goïi laø tu khoâng ñuùng luùc, ñoù laø Traïch phaùp-Tinh tieán vaø Hyû; tu ba Giaùc chi goïi laø tu ñuùng luùc, ñoù laø Khinh an-Ñònh vaø Xaû.” Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: Giaùc chi ñaõ coù tu ñuùng luùc-tu khoâng ñuùng luùc, cho neân bieát taâm sôû theo thöù töï maøisnh khôûi, khoâng phaûi laø khôûi leân cuøng moät luùc.

Laïi trong kinh khaùc noùi: “Xaù-lôïi-töû noùi: Mình ñoái vôùi baûy Giaùc chi nhaát ñònh coù theå tuøy yù töï taïi an truù, nghóa laø mình muoán ñoái vôùi Giaùc chi naøy nhaát ñònh an truù vaøo thôøi gian ñaàu ngaøy, thì seõ coù theå an truù; neáu mình muoán ñoái vôùi Giaùc chi naøy nhaát ñònh an truù vaøo thôøi gian cuoái ngaøy, thì seõ coù theå an truù.” Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: Xaù-lôïi-töû ñaõ ñoái vôùi baûy Giaùc chi tuøy theo yù muoán maø an truù, cho neân bieát taâm sôû theo thöù töï maø sinh khôûi, khoâng phaûi laø khôûi leân cuøng moät luùc, lyù aáy ñaõ ñöôïc quyeát ñònh. Vì ngaên chaën yù ñoù ñeå hieån baøy caùc taâm sôû coù luùc sinh khôûi trong cuøng moät thôøi gian, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Neáu caùc taâm sôû coù luù sinh khôûi trong cuøng moät thôøi gian, thì laøm sao thoâng hieåu kinh do hoï ñaõ daãn chöùng? Ñaùp: Trong kinh tröôùc noùi, ba Giaùc chi tu ñuùng luùc-tu khoâng ñuùng

luùc, chính laø chöùng thöïc veà taâm sôû khoâng phaûi laø yeâu caàu theo thöù töï töøng loaïi moät maø sinh khôûi; noùi ba Giaùc chi tu cuøng moät luùc, cho neân chöùng thöïc caùc taâm sôû coù luùc sinh khôûi trong cuøng moät thôøi gian. Hoûi: Neáu caùc Giaùc chi tuøy theo ñòa ñaõ döïa vaøo, hoaëc saùu-hoaëc baûy cuøng moät luùc maø sinh khôûi, thì taïi sao trong kinh noùi tu ñuùng luùc-tu khoâng ñuùng luùc ñeàu chæ coù ba loaïi? Ñaùp: Döïa vaøo theá duïng cuûa Giaùc chi thuoäc phaåm Chæ-Quaùn coù taêng giaûm, cho neân noùi nhö vaäy. nghóa laø ba Giaùc chi laø phaåm Xa-ma- tha, ba Giaùc chi laø phaåm Tyø-baùt- xaù-na. Neáu Giaùc chi thuoäc phaåm Xa- ma-tha taêng leân thì laøm cho taâm chìm xuoáng, luùc baáy giôø caàn phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaàm Quaùn ñeå thuùc ñaåy taâm laøm cho noåi leân maø laïi tu phaàm Chæ cho neân noùi laø tu khoâng ñuùng luùc. Neáu Giaùc chi thuoäc phaàm Tyø-baùt-xaù-na taêng leân thì laøm cho taâm troâi noåi, luùc baáy giôø caàn phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaåm Chæ ñeå kieàm haõm taâm laøm cho thaáp xuoáng, maø laïi tu phaàm Quaùn cho neân noùi laø tu khoâng ñuùng luùc. Tuy caùc Giaùc chi cuøng moät luùc maø khôûi leân, nhöng taùc duïng coù taêng giaûm cho neân chæ noùi laø ba. Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì döïa vaøo phaåm Chæ-Quaùn, bôûi vì coù sai bieät cho neân noùi nhö vaäy. nghóa laø neáu ngöôøi döïa vaøo Giaùc chi thuoäc phaåm Xa-ma-tha ñeå tieán vaøo Thaùnh ñaïo, thì caàn phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaåm Chæ ñeå keàm haõm taâm laøm cho thaáp xuoáng, maø laïi tu phaåm Quaùn cho neân noùi laø tu khoâng ñuùng luùc. Neáu ngöôøi döïa vaøo Giaùc chi thuoäc phaåm Tyø-baùt-xaù-na ñeå tieán vaøo Thaùnh ñaïo, thì caàn phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaåm Quaùn ñeå thuùc ñaåy taâm laøm cho noåi leân, maø laïi tu phaåm Chæ cho neân noùi laø tu khoâng ñuùng luùc. Coù Sö khaùc noùi: Cuøng vôùi treân traùi ngöôïc nhau, nghóa laø neáu ngöôøi döïa vaøo Giaùc chi thuoäc phaåm Xa-ma-tha ñeå tieán vaøo Thaùnh ñaïo, taâm phaàn nhieàu chìm xuoáng thaáp, thì cnaà phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaåm Quaùn ñeå thuùc ñaåy taâm laøm cho noåi leân, maø laïi tu phaåm Chæ cho neân noùi laø tu khoâng ñuùng luùc. Neáu ngöôøi döïa vaøo Giaùc chi thuoäc phaåm Tyø-baùt-xaù- na ñeå tieán vaøo Thaùnh ñaïo, taâm phaàn nhieàu troâi noåi, thì caàn phaûi tu Giaùc chi thuoäc phaåm Chæ ñeå keàm haõm taâm laøm cho thaáp xuoáng, aøm laïi tu phaåm Quaùn cho neân noùi laø tu

khoâng ñuùng luùc. Tuy Theå cuûa caùc Giaùc chi khôûi leân cuøng moät luùc, maø taùc duïng cuûa chuùng coù luùc taêng giaûm, cho neân trong kinh ñaõ noùi khoâng traùi vôùi cuøng luùc khôûi leân, chæ traùi vôùi thöù töï töøng loaïi moät maø sinh khôûi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.